



# OSTAŠ

## Krajinný okrsek č. 3



<b>Výměra okrsku</b>	368 ha
<b>Zájmové obce</b>	Bukovice (14 ha), Police nad Metují (21 ha), Žďár nad Metují (334 ha)
<b>Typologie dle ZÚR</b>	Krajiny skalních měst, lesozemědělské krajiny
<b>Základní popis</b>	Vymezení čistě přírodního okrsku jako skupiny souvisejících a charakteristických lesnatých kopců se skalnatými útvary. Je tvořen dvěma skalními městy zvanými Horní a Dolní labyrint. Nepoškozený a neatakovaný krajinný útvar stolové hory je vhodným turistickým cílem s minimem servisního doprovodu. Těleso Ostaše si podmaňuje celý krajinný prostor širokého údolí Police nad Metují, je prostorově nezaměnitelným průsečíkem dálkových pohledů – a naopak: poskytuje jedinečné panoramatické výhledy do okolí. Za pěkného počasí lze ze skal zahlédnout Policko, Stolové hory, Bystřické hory, Králický Sněžník, Javoří hory, Kočičí skály nebo dokonce i vrcholy nad Českým rájem. Vidět jsou i Soví hory na polské straně.

<b>Vlastní krajina dle ÚSK KHK</b>	Broumovsko
<b>Katastrální území</b>	Bukovice (14 ha), Police nad Metují (21 ha), Žďár nad Metují (334 ha)
<b>Platná ÚPD</b>	ÚP Žďár nad Metují 2008, Zč.1 ÚP Žďár nad Metují 2013, ÚP Bukovice 2012 rozpracovanost Zč.1 ÚP Bukovice, ÚP Police nad Metují 2014, rozpracovanost Zč.1 ÚP Police nad Metují
<b>Zpracované komplexní pozemkové úpravy</b>	Žďár nad Metují - dokončena

## RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (ÚZEMNÍ PLÁNY OBCÍ)

<b>Podmínky pro uspořádání krajiny (vztah sídlo krajina)</b>	Krajinný okrsek není atakován sídly, je jasně vymezitelný a v rámci krajiny vizuálně jednoznačně vymezený. Na okolní plochy lesů okrsek nenavazuje, je prostorově osamocený. Prioritou je zachování stávajícího minima civilizačních zásahů. Nedoporučuje se umísťování dalších staveb.
<b>Využití ploch</b>	Nové stavby nejsou v ÚPD obcí navrhovány. Navrhuje se jen část „dolesnění“ na vstupu pro cestovní ruch. V okrsku podporovat rozumnou turistiku s ohledem na ochranu přírody: výstupy na vrchol, vyhlídky, dálkové cesty a stezky.
<b>Podmínky pro turismus a rekreační využití krajiny</b>	Stabilizaci, potlačení či rozvoj rekreačního potenciálu území je třeba regulovat a stanovit podmínky pro hlavní turistické cíle následovně: Nové aktivity turistického ruchu omezeně připustit, vždy však při zachování autenticity přírodního prostředí, tedy vždy bez zásahu do ceněné skalní oblasti i do okolních přírodních kulís prostředí. Aktivity pobytové, tedy spíše turistického, cyklistického a nestavebního charakteru.
<b>Ochrana přírodních hodnot</b>	PR Ostaš a PP Kočičí skály – postupovat dle schváleného plánu péče. PO Broumovsko - postupovat dle SDO a plánu péče CHKO (I. a II. zóna). Památný strom Husitská lípa – padl, je nutné vyřešit úpravu ÚAP. Mimo maloplošná zvláště chráněná území se jedná převážně o lesní porosty. Tyto plochy v rámci ÚPD konzervovat jako nezastavitelné území. Nezastavitelnost a převaha přírodních prvků i procesů je prioritou řešeného okrsku.
<b>Ochrana kulturních a historických hodnot</b>	K hlavním kulturně historickým hodnotám místa patří sluj Českých bratří, kde se podle legendy tajně scházeli pronásledovaní evangelíci k bohoslužbám v době násilné rekatolizace. Na stěně sluje je vytesán kalich s letopočtem 1627, podle historiků se však jedná o podvrh. Skály na Ostaši ale skutečně často sloužily jako útočiště obyvatel Police v dobách válek. Kaple svatého Kříže u chatové osady Ostaš byla postavena na místě, kde stával dřevěný kříž připomínající povraždění obyvatel ukrytých ve skalách Slezany v roce 1421. Kromě výše uvedené kaple se na úpatí hory nachází další z nemovitých kulturních památek, na jejím temeni pak území archeologických nálezů. Ostaš je velmi oblíbený i mezi sportovci – horolezci zde najdou přes 500 výstupových cest různých obtížností.
<b>Ochrana estetických hodnot a krajinného rázu</b>	Zachovat přírodní charakter území a zajistit ochranu významných vyhlídek do Polické vrchoviny. Vyhlídky z vrchu Ostaše podpořit a udržovat proti zaclonění vhodnými lesnickými zásahy. Jedná se o území s nejvyšším stupněm ochrany (I pásma) krajinného rázu (Vorel et al. 2010):

	<p>V pásmu I nelze novou výstavbou, přestavbou nebo změnou využití území měnit existující charakteristické a cenné vizuální vztahy zástavby a krajinného rámce včetně existujícího vztahu zastavěných a nezastavěných ploch. Nelze tudíž vytvářet nové plochy či skupiny zástavby – nová zástavba dotváří urbanistickou strukturu na volných plochách uvnitř zastavěného území bez vlivu na vizuální obraz sídla.</p> <p>V pásmu I není možná výstavba v okrajových částech existující zástavby, v pohledově exponovaných polohách a v polohách, kde by došlo ke změně existující siluety zástavby a přechodu zástavby do krajiny.</p> <p>Nová výstavba nebo změna využití území nesmí snížit význam přírodních prvků a struktur krajiny v krajinné scéně.</p> <p>Dle Preventivního hodnocení KR od Vorla a kol. jde především o to zachovat dominanci v krajinné scenerii a její vegetační naplněnost, eliminovat snahy o jiné turistické využití; a dále i o posouzení vlivu na krajinný ráz případné stavby rozhledny.</p>
<b>Podmínky pro zlepšení vodního režimu</b>	Krajinný okrsek nemá problémy s vodním režimem.
<b>Podmínky protierozní ochrany a ochrany ZPF a PUPFL</b>	<p>Zemědělská půda v okrsku se rozprostírá zhruba na 21 ha, což činí okolo 6 % výměry celého okrsku. U přibližně 71 % půdních bloků je evidována kultura standardní orná půda a u téměř 28 % je evidován trvalý travní porost.</p> <p>Nové zastavitelné plochy je doporučeno situovat mimo půdy s nejvyšší produkční schopností. Tyto plochy je nutno vymezovat v souladu s § 55 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu a § 4 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. V případě realizace záborů zemědělského půdního fondu a vymezování nových zastavitelných ploch je doporučeno vymezovat tyto plochy takovým způsobem, aby docházelo k co nejmenší fragmentaci zemědělského půdního fondu. Důležité je především zamezit vzniku podměrečných ploch, které nejsou z hlediska dalšího zemědělského užívání účelně využitelné.</p> <p>Lesní porosty mají v rámci okrsku zcela dominantní roli. Lesy tvoří cca 326 ha, což činí téměř 89 % výměry celého okrsku. Z hlediska kategorizace dominují lesy hospodářské, v menší míře jsou zastoupeny lesy ochranné. Z hlediska podrobnějšího popisu lesních ekosystémů převažují hospodářské lesy jehličnaté, suché bory a hospodářské lesy smíšené. S výše uvedeným členěním koresponduje rovněž klasifikace dle smíšenosti, dle které sahá zastoupení jehličnatých lesů téměř k 99 %. Z hlediska potenciální přirozené vegetace lze v území identifikovat oblast bikové bučiny, bučiny s kyčelnicí devítilistou a dále pak (sub)montánní smrkový bor a smrčinu na balvanitých rozpadech. Zájmový okrsek se nachází ve čtvrtém – bukovém, pátém – jedlo-bukovém a šestém – smrko-bukovém lesním vegetačním stupni.</p> <p>V případě realizace záborů pozemků určených k plnění funkce lesa a vymezování nových zastavitelných ploch je doporučeno vymezovat tyto plochy takovým způsobem, aby docházelo k co nejmenší fragmentaci lesních porostů – pozemků určených k plnění funkce lesa. Důležité je především zamezit vzniku podměrečných ploch, které nejsou z hlediska dalšího hospodaření účelně využitelné a zároveň představují potenciální riziko z hlediska snížení jejich ekologické hodnoty.</p>
<b>Podmínky pro zlepšení biodiverzity a ekologické stability</b>	Jedná se území ekologicky stabilní a málo fragmentované. Převážná část okrsku spadá do regionálního biocentra Ostaš – Hejda -Rovný (RBC 528) a jádrové zóny Biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. Zachovat stávající stav.
<b>Podmínky pro využití brownfields a míst se zvýšenou ekologickou zátěží</b>	V území se brownfieldy nevyskytují. V okrsku nelze dle ÚAP ORP Náchod identifikovat žádné lokality s plochami starých ekologických zátěží. Lze konstatovat, že v rámci tohoto okrsku není nutno stanovovat podrobnější doporučení z hlediska starých ekologických zátěží.

## RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ

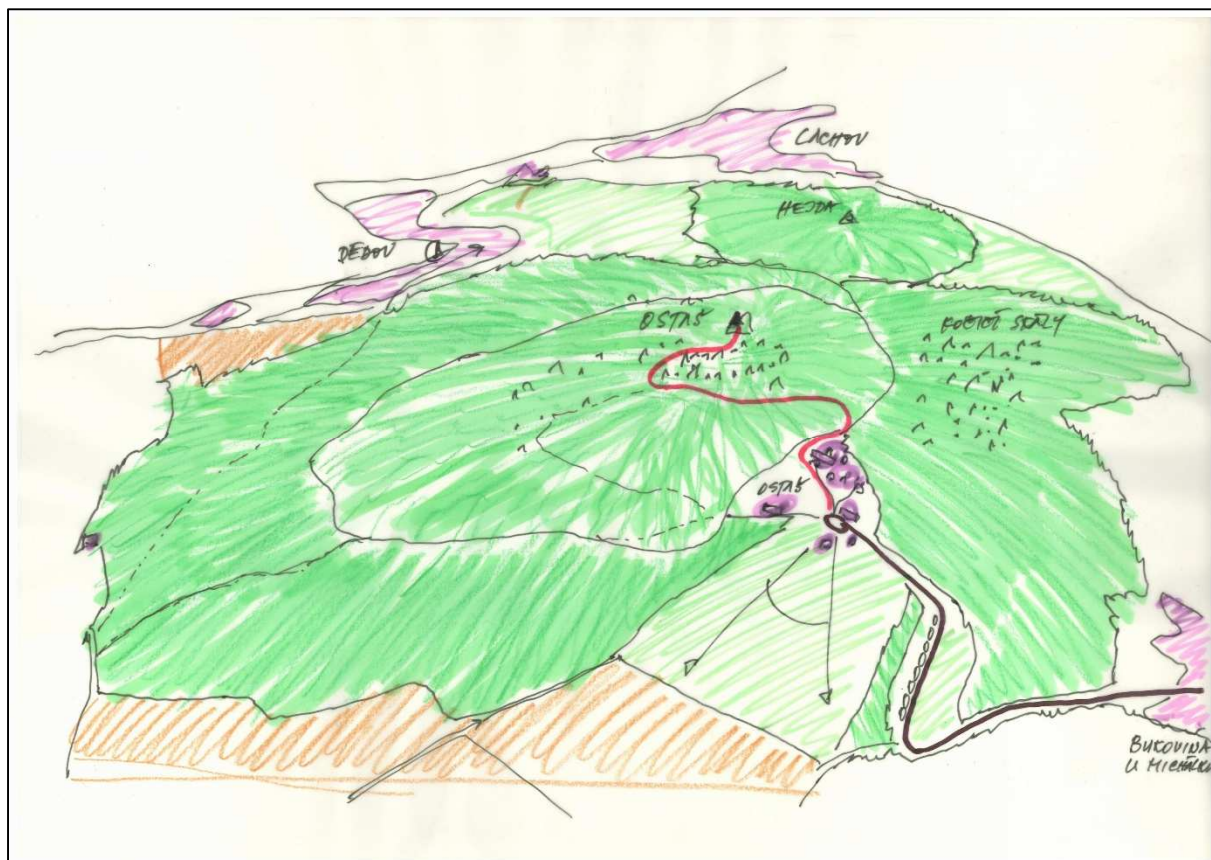
### (VEŘEJNÁ SPRÁVA, SPRÁVCI ÚZEMÍ, VLASTNÍCI)

<b>Doporučení pro zlepšení vodního režimu</b>	Chránit pramenitou oblast přítoku Metuje ve skalním údolí pod Kočičí skálou a vodní zdroj U Samaritánky.
<b>Doporučení pro zemědělství</b>	<p>Na základě výsledků analytické části týkající se zemědělského půdního fondu v zájmovém okrsku lze konstatovat, že nejsou z hlediska zemědělství a protierozní ochrany navržena žádná specifická protierozní opatření. V okrsku nelze identifikovat rozsáhlejší plochy významněji ohrožené vodní erozí. Přesto je v rámci okrsku doporučeno klást důraz na dodržování pravidel protierozní ochrany, především z hlediska organizačních a agrotechnických protierozních opatření. Vzhledem ke skutečnosti, že se dominantní část okrsku nachází v I. a II. zóně CHKO Broumovsko, lze konstatovat, že je nutno podřídit hospodaření požadavkům ochrany přírody a krajiny. Požadavky pro hospodaření v CHKO Broumovsko s akcentem na protierozní ochranu jsou uvedeny níže:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zachovávat stávající funkci luk a pastvin, jejich přeměna na ornou půdu je možná pouze ve výjimečných případech,</li> <li>• pastvu provádět v souladu s ekologickou únosností pozemků, tzn. nepřekračovat výši přípustného stavu zvířat, aby nedocházelo k ohrožení pozemků erozí,</li> <li>• diverzifikovat biotopy v krajině, zejména zachovat křovinné biotopy, remízy, lesní lemy, meze,</li> <li>• podél vodních toků zachovat pruh TTP minimálně v šířce 5–10 m podle erozního ohrožení.</li> </ul> <p>Podrobnější požadavky na realizaci zatravnění nebo protierozních opatření technického charakteru nejsou v tomto okrsku stanoveny.</p>
<b>Doporučení pro lesní hospodářství</b>	<p>Vzhledem ke skutečnosti, že dominantní část okrsku zasahuje do I. a II. zóny CHKO Broumovsko, je nutno podřídit hospodaření v lesních porostech požadavkům ochrany přírody a krajiny. Menší část CHKO se nachází rovněž ve III. zóně CHKO Broumovsko. Požadavky na hospodaření v jednotlivých zónách jsou uvedeny v bodech níže:</p> <p>Lesy v I. zóně budou plnit převážně mimoprodukční funkce. V I. zóně budou cíleně pěstovány porosty stanovištně původních dřevin (v závislosti na stanovištích zejména listnáče, jedle, ale na stanovištích jejich přirozeného výskytu i borovice lesní a smrk ztepilý). Geograficky nepůvodní druhy se prakticky nebudou vyskytovat, s výjimkou modřínu opadavého se s jejich dalším využitím neuvažuje. Lesní porosty budou smíšené (jednotlivě nebo skupinově), druhově, věkově a prostorově diferencované, s vysokou ekologickou stabilitou. Při obnově lesních porostů se bude maximálně využívat přirozená obnova stanovištně původních dřevin, ve vhodných podmínkách budou při obnově využívány výběrné principy. V lesích bude běžně zůstat část odumřelého dřeva různých dimenzí pro udržení biodiverzity. Dřeviny a jejich zastoupení budou při umělé obnově voleny podle přirozených dřevinných skladeb. V části I. zóny (vybrané části NPR) budou lesy ponechány samovolnému vývoji včetně neprovádění nahodilých těžeb a výsadeb dřevin.</p> <p>Ve II. zóně budou pěstovány druhově bohaté, věkově a prostorově diferencované lesní porosty tvořené alespoň cca 40–60 % stanovištně původními dřevinami. Bude převažovat přirozená obnova porostů, na obnovních sečích budou ponechávány výstavky stanovištně původních dřevin. Náseky, příp. holé seče se budou používat</p>

	<p>zejména při přeměnách porostů s nevhodnou druhovou skladbou. V bukových (příp. jiných listnatých) porostních typech se při obnově porostů nebude snižovat zastoupení stanovištně původních dřevin. Ve smrkových porostech bude cíleně pěstován zvýšený podíl stanovištně původních listnáčů a jedle, aby se zvýšila jejich ekologická stabilita. V lesích bude zůstat část odumřelého dřeva. Při obnově budou pro udržení biodiverzity ponechávány jednotlivé stromy (případně jejich skupiny) do fyzického rozpadu.</p> <p>Ve III. zóně budou lesy obhospodařovány běžným způsobem. Budou pěstovány porosty produkčně významných geograficky původních druhů, zejména smrk ztepilý, borovice lesní, buk lesní s příměsí dalších stanovištně původních druhů zajišťující jejich větší odolnost proti kalamitám a ekologickou stabilitu. Porostní skladba i struktura bude zjednodušená. V závislosti na ekologických nárocích dřevin a stanovištních podmínkách se bude uplatňovat přirozená i umělá obnova.</p> <p>Z hlediska těžebně-dopravních technologií bylo v rámci okrsku identifikováno několik porostů, ve kterých je doporučeno aplikovat specifické těžebně-dopravní technologie. Tyto lesní porosty jsou zřejmé z mapových příloh územní studie krajiny.</p>
<b>Doporučení pro tvorbu ekologicky stabilní krajiny</b>	<p>Jedná se o ekologicky stabilní území s významnou převahou lesních pozemků v rámci regionálního biocentra Ostaš–Hejda-Rovný. Zajistit prostupnost a minimalizaci negativních vlivů na průchodnost regionálního biokoridoru (RBK 762) a lokálního biokoridoru (LBK Ostaš-Ledhujka). Postupovat dle plánů péče o CHKO Broumovsko a MZCHÚ. V období hnízdění sokola stěhovavého (<i>Falco peregrinus</i>) a výra velkého (<i>Bubo bubo</i>) minimalizovat turistiku a převážně horolezectví na skalních stěnách. Omezit lety s drony přes tato území.</p>
<b>Doporučení pro prostupnost krajiny</b>	<p>Migrační prostupnost bioty: Migrační prostupnost velkých savců je zachována – jedná se o jádrové území s potenciálem pro úkryty zvěře. Zachovat stávající stav.</p> <p>Lidská prostupnost: Další navýšení délek turistických tras a cyklotras není žádoucí s ohledem na fragmentaci území, sešlap keříčkové vegetace a rušení ptáků a zvěře.</p>
<b>Ostatní doporučení</b>	<p>Ostaš jako hlavní nástupní bod. Turistická přítomnost bez staveb je ve stávající intenzitě na hranici přijatelnosti. Návštěvnost dále neeskalovat. Turistiku a horolezectví je nutné omezovat v době hnízdění dravců na skalních stěnách. Případné přílišné zátěže území řešit okamžitě legislativními prostředky.</p> <p>Staré ekologické zátěže - vzhledem ke skutečnosti, že v okrsku nebyly identifikovány žádné staré ekologické zátěže, není z tohoto hlediska nutno stanovovat žádné specifické doporučení.</p>



## SCHÉMA KRAJINNÉHO OKRSKU



## FOTODOKUMENTACE

Panorama s masivem stolové hory Ostashe



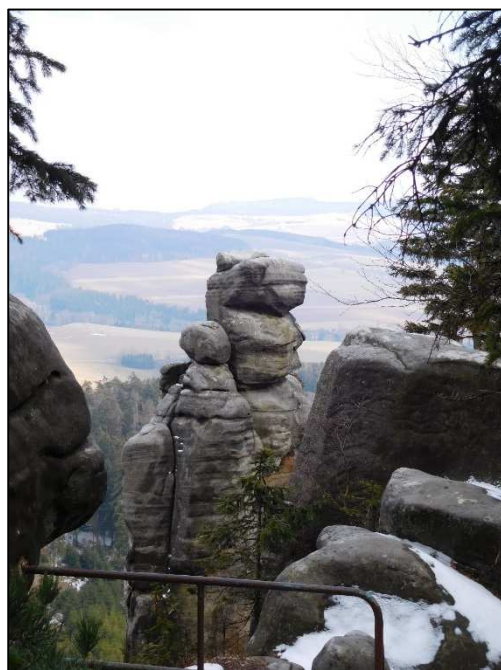
Panorama z vrcholu Ostaše



Výhled z Ostaše,



Skalní útvar na Ostaši



Kaplička sv. kříže pod Ostašem,



Skalní útvar na Ostaši

